

Teeme reklaami!

Keskkonnasõbralikud ja teistest liikidest hoolivad tooted

Paaris- või rühmatöö

- Koostage mingi keskkonnasõbraliku toote kohta reklaamtekst. Kirjutage see plakatipaberile. Tutvustage oma toodet, püüdes teha reklaami nii veenvalt, et seda teistele müüa.
- Valminud ja esitletud toodete reklaamid (*plakatipaberid*) pannakse välja ja siis jagatakse igale õpilasele kolm “raha” (*näiteks märkmepaber*), mille nad saavad valmistatud reklaamplakatitest kõige meeldivamate / meelitavamate / sobivamate juurde panna või kleepida. Parima toote ja parima reklaami valik, arutelu.

Teeme ise viktoriini

Individaalne töö / paaristöö / rühmatöö

- Individaalselt või väikestes rühmades antakse ülesanne tutvuda stendidega.
- Koostage üksi või rühmaga 1–3 küsimust mõne teema kohta stendilt. Kirjutage sildile nii küsimus kui vastus.
- Andke sildid õpetajale või juhendajale. Tutvuge veel stendidega ja valmistuge viktoriiniks.
- Viktoriiniks moodustatakse suuremad rühmad (4–5 õpilast).
- Viktoriin õpilaste koostatud küsimustega.

Ohustatuse kategooriad

- Ülesanne: “Järjestage sildid liikide rahvusvahelise ohustatuse kategooriatega ohustatuse kasvamise suunas”
- Ettevalmistuseks lõigata kategooriate sildid kas rühmatöö tegemise käigus (näiteks 4 komplekti) või nii, et igaüks klassist saaks 1 sildi ja seejärel õpilased järjestavad vastavalt sildil olevale kategooriale endid gruppidesse, nii et igast kategooriast tekib väike rühm.
- Keerulisem variant: siltide ühepoolne print, lihtsam: siltide kahepoolne print.

VÄLJASURNUD (EX – *extinct*) on liigid (või mõni teine takson, näiteks alamliik või varieteet), kelle ühtegi isendit pole enam elus

LOODUSES VÄLJA SURNUD (EW – *extinct in the wild*) liigid elavad üksnes kultiveerituna, vangistuses või naturaliseerunud populatsioonina väljaspool oma algset levilat

KRIITILISES SEISUNDIS (CR – *critically endangered*) liikidel on väga suur risk lähiajal (10 aasta või kolme põlvkonna vältel) looduses välja surra

VÄLJASUREMISOHUS (EN – *endangered*) liikidel on suur risk muutuda lähiajal äärmiselt ohustatuks või looduses välja surra

OHUALDIS (VU – *vulnerable*) – nendel liikidel on risk umbes sajandi jooksul looduses välja surra või muutuda eriti ohustatuks

OHULÄHEDANE (NT – *near threatened*) liik on lähedal ohualtile seisundile, kuid hetkel ei saa teda veel otseselt ohustatuks pidada

SOODSAS SEISUNDIS (LC – *least concern*)
liiki ei peeta ohustatuks ega ohulähedaseks

PUUDULIKU ANDMESTIKUGA (DD – *data deficient*)
liikide ohustatuse hindamiseks ei ole piisavalt informatsiooni

HINDAMATA (NE – *not evaluated*)
liigi ohustatuse astet ei ole veel hinnatud

Liigid ja nende ohustatuse põhjused

- Iga õpilane võtab karbist / kausist / kübarast ühe ohustatud looma sildi.
- **Ülesanne õpilastele:** “Leia stendidelt üles loosiga saadud liik, tutvu tema ohustatuse põhjustega ja vali lauale / pörandale / pesunöörile / magnettahtlile väljapandud ohutegurite siltide hulgast oma liigile sobiv. Kui kõik on leidnud sobiva sildi, tutvustavad kõik oma liiki ja ohtusid, mis tema elu keeruliseks teevad.
- Ettevalmistuseks lõigata järgneval lehel olev tabel siltideks, liigid ja ohutegurid eraldi. Liigid panna loosinõusse, ohutegurite sildid sobivasse kohta nii, et õpilased neid hästi lugeda ja sobivaid otsida saaksid.

LIIGID	OHUTEGURID
SAIGA	viljakad stepid haritakse põldudeks, elupaikade kadu
ELEVANT	vandlist esemete valmistamine, (sala)küttimine
JÄÄKARU	kliima soojenemine, jää vähenemine, põhitoidu püüdmine keeruline ilma jääta merel
HIIDPANDA	elupaikade kadu ja killustumine, väga kitsas toidubaas (sööb vaid bambust)
BORNEO ORANGUTAN	elupaikade kadu, metsade asendumine õlipalmiistandustega, sellega kaasnevad tulekahjud, aeglane paljunemine
ROHELINE MERIKILPKONN	kliimamuutused (järglaste isaste ja emaste suhe muutub temperatuurist sõltuvalt), merede reostus (plastik jm), oht inimese toidulauale sattuda
RABAPÜÜ	soojenev kliima, lumeta talved, kaitsevõratus “ei tööta”
VIIGERHÜLJES	liiga soojad talved, meri ei jäätu, poegimine väga keeruline või võimatu, merereostus
LEEMURKONN	seenhaigus kütridiomükoos, sobivate elupaikade vähenemine
EUROOPA NAARITS	tugevama võõrliigist lähisugulase mingi lahtipääsemine loodusesse ja temale elupaikade kaotamine

LIIGID	OHUTEGURID
SIRELOORI	ebaseaduslik lemmikloomakaubandus
SOOMUSLOOM EHK PANGOLIIN	küttimine inimeste toiduna ja eriti Hiina meditsiinis hinnatud soomuste pärast
NINASARVIK	(sala)küttimine Hiina meditsiinis hinnatud sarve pärast; jahiturismi hinnatud märklaud
VAIKSE OOKEANI TUUN	tohtu ülepüük, väga hinnatud sushi-kala; mida vähemaks jääb, seda rohkem maksab, seda rohkem püütakse ...
INDRI	elupaikade kadu metsade raiumise tõttu, võõrliikide sissetung ja konkurents kodusaares
KORALLPOLÜÜBID	intensiivne turism ja kalapüük, veereostus, bakteriaalsed haigused, kliima soojenemisega seotud pleekimine
AMUURI LEOPARD	elupaikade (mägimetsades madalamad alad) killustumine ja vähenemine, metsaraied ja -tulekahjud, salaküttimine, saakloomade vähenemine, sugulusristumine
AKSOLOTL EHK MEHHIKO TÖMPSUU	elupaikade killustumine ja kadu, elutingimuste muutumine, võõrliikidest röövkalad
PRINGEL	kunagine küttimine, merereostus, kalavõrgud
TIIGER	elupaikade kadu, salaküttimine, konfliktid kohalike elanikega, Hiina meditsiini nõudlus tema kehaosade järele, ilus kasukas, mida paljud näeksid meelsasti oma põrandal või seinal ja mitte looma seljas
KILP-SARVLIND	elupaikade ehk vihmametsade kiire kadumine, küttimine hinnalise keratiinist nokakühmu pärast, mida kasutatakse nikerdamiseks
HIIDPANDA	sobivate elupaikade ja tema peamise toidutaimede kiire kadumine, salaküttimine
MÄGIGORILLAD	salaküttimine, mägimetsade muutmine põllumaaks, viirused, poliitiline ebastabiilsus riikides, mille aladel nad elavad
ROTHSCHILDI KAEKIRJAK	väike arvukus, elupaikade ahenemine, jaht, nafta leidmine tema elualadelt
SAFIIRAARA	kuldtabepuia-metsade maharaiumine – tema elupaiga ja toidu kadumine